Talouspolitiikka/Tutkimukset ja tiedustelut
Pinomaa Simo

26.4.2016

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2017—2020

EK antaa tukensa sille, että hallitus tasapainottaa julkista taloutta määrätietoisesti hallitusohjelman mukaisesti. Julkistalouden kuntoon saattaminen on hallituksen yksi tärkeimmistä tehtävistä.

Julkiseen talouteen on syntynyt rakenteellinen alijäämä, joka tuskin poistuu talouden elpymisen myötä. Mikään tutkimuslaitos ei pidä todennäköisenä, että Suomen talous alkaisi kasvaa nopeasti lähivuosina. Myöskään yrityskyselyt eivät lupaa talouteen käännettä lähikuukausina.

EK pitää myönteisenä, että julkisen talouden alijäämää ja velkasuhteen kasvua ei yritetä korjata ensisijaisesti verotusta kiristämällä. Verotusta kiristettiin tuntuvasti edellisen hallituksen aikana. Suomen kokonaisveroaste on jo nyt EU-maiden korkeimpia. Verotuksen lisäkiristäminen heikentäisi Suomen talouden kasvunäkymiä.

Julkiset menot suhteessa BKT:hen ovat viime vuosina nousseet voimakkaasti. Menosuhteen nousu ei ole aiheutunut siitä, että julkisessa taloudessa olisi tehty dramaattisia menojen lisäyksiä. Ongelmana on se, että BKT:n taso on romahtanut samalla, kun julkiset menot ovat nousseet tasaisesti.

EK painottaa, että hallituksen julkistamat noin 3,7 mrd euron menosäästöt ovat oikean suuntaisia. Ne eivät kuitenkaan riitä vakauttamaan velkasuhteen kehitystä vuosikymmenen loppuun mennessä. Julkisia menoja onkin välttämätöntä leikata lisää, mikäli talouden kasvua ja kilpailukykyä parantavia päätöksiä ei saada aikaan. Talouden suunta on saatava kääntymään hyvissä ajoin ennen väestön ikääntymisen aiheuttamaa menojen rajua kasvua.

EK pitää myönteisenä työttömyysturvamenojen säästöjä, koska työttömyysvakuutusrahasto on pahasti alijäämäinen. Järjestelmän taloutta ei ole perusteltua kasvattaa palkan sosiaalivakuutusmaksuja korottamalla.

EK pitää ongelmallisena hallituksen päätöstä siirtää palkkatuen rahoitusta kehyksen ulkopuolelle. Tukien käytön yleistyminen voi vähentää niiden vaikuttavuutta. Palkkatuet ovat perusteltuja, ainoastaan jos ne

ovat vastikkeellisia ja ne kompensoivat työllistettävän pienempää työpanosta, tai kun työnantajalle syntyy tavanomaista perehdyttämistä suurempia kustannuksia.

Koulutuksesta ja tutkimuksesta ei pidä enää leikata. Osaavat ihmiset ovat Suomen menestyksen perusta. EK on kuitenkin peräänkuuluttanut koulutusjärjestelmämme uudistamista kokonaisuutena niin, että sirpaleisuus ja tehottomuus vähenevät.

Hallituksen kärkihankkeiden mukaisten osaamiskeskittymien rakentaminen koulutukseen ja tutkimukseen vaatii tuekseen määrätietoista tulosohjausta. Myös oppilaitosten ja yritysten yhteistyöhön on syytä luoda rahoituskannusteet.

Julkiset menot EU-maissa 2016

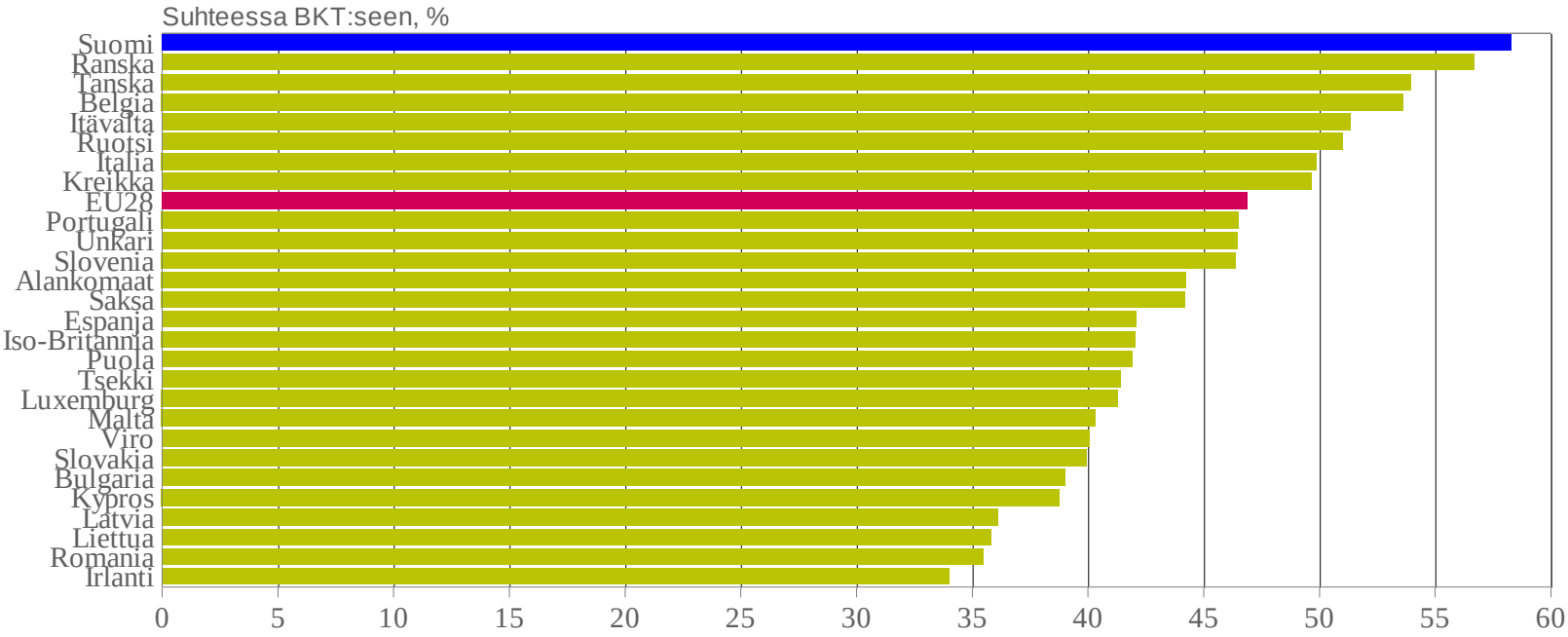

Lähde: Euroopan komission talousennuste (02/2016)

Kokonaisveroaste EU-maissa 2016

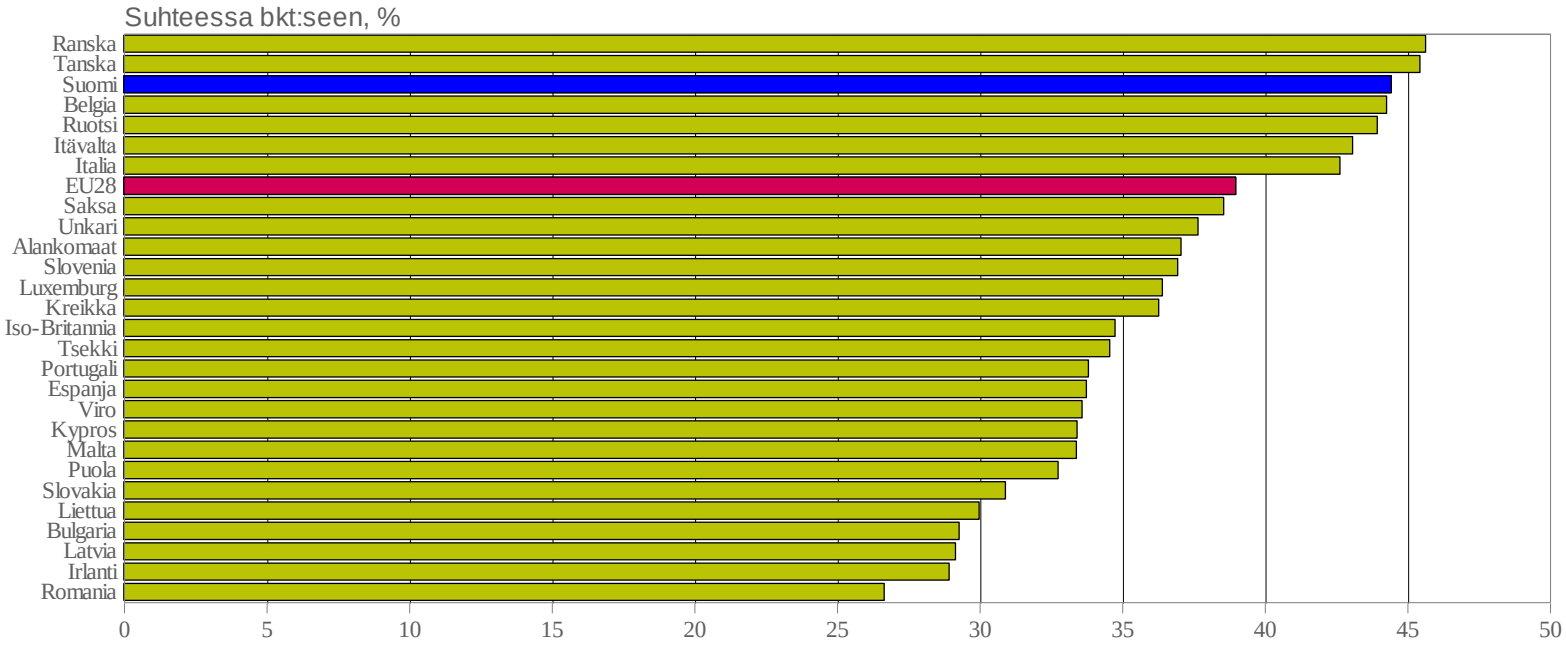

Lähde: Euroopan komission talousennuste (02/2016)

Vuodesta 2009 alkaen julkisia menoja enemmän kuin tuloja

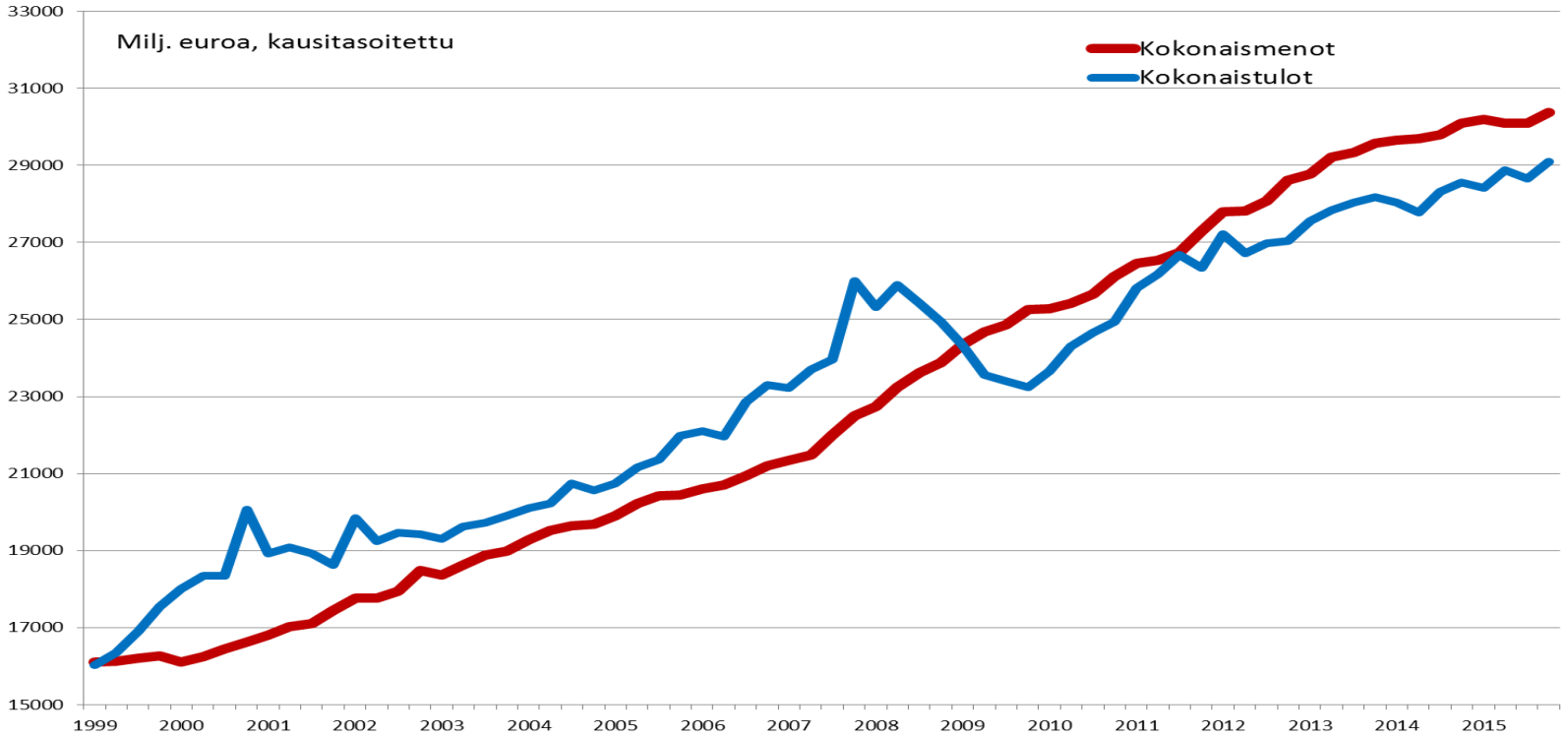

Julkisen velan näkymät huolestuttavat

Julkinen velka suhteessa bkt:seen, %

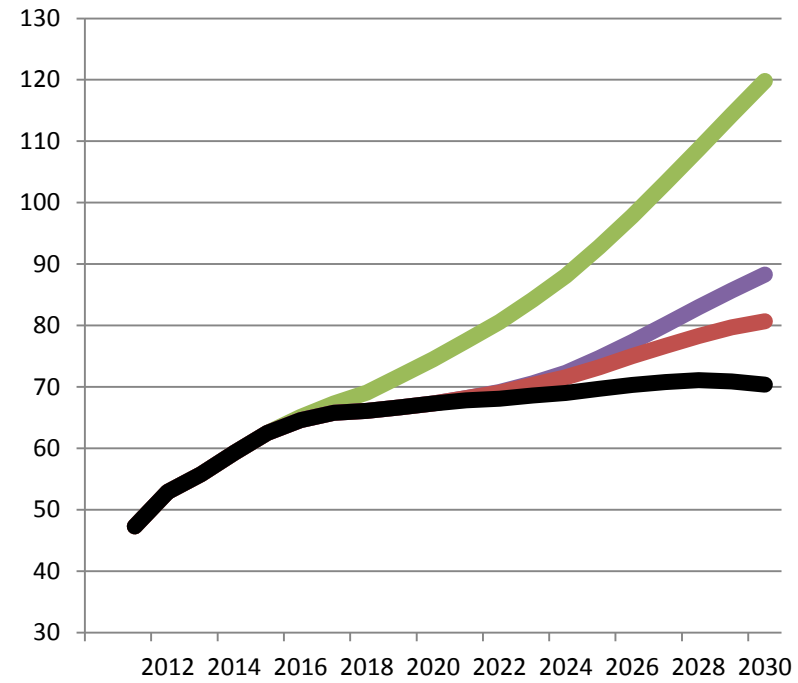

Lähteet: VM ja EK

- Jos säästöjä ja muita toimenpiteitä ei tehdä ja talous kasvaa ennustetusti
  - **Velkasuhde 120 %** vuonna 2030 (kriisiskenaario)
- Hallituskaudelle sovitut lähes 4 mrd euron menoleikkaukset toteutuvat (perusura)
  - **Velkasuhde 88 %** vuonna 2030
- Soteuudistus alentaa menoja 3 mrd euroa vuoden 2030 tasolla
  - Uudistuksen suurin säästövaikutus ajoittuu ensi vuosikymmenen puoleen väliin
  - **Velkasuhde 81 %** vuonna 2030
- Jotta velkasuhde saadaan kääntymään laskuun 70 % tasolla ensi vuosikymmenen lopulla
  - Kilpailukyky parannusten ym. pitäisi kiihdyttää kasvua noin ½ % vuosittain 2021 – 2030